

Eerste programmarapportage Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) 2024

1 januari t/m 30 april

Auteur

D. Boersen

Registratienummer

24.0350381

Datum

1 mei 2024

Status

D&H

Afdeling

Projecten, Advies en Onderzoek

Toelichting voorpagina

De 21 waterschappen en Rijkswaterstaat werken samen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP): de grootste dijkversterkingsoperatie sinds de Deltawerken. Zonder onze dijken, duinen en kunstwerken, zoals sluizen en gemalen zou 60 procent van ons land regelmatig onder water lopen.

Om die overstromingen in Nederland te voorkomen, versterkt de Alliantie HWBP tot 2050 in heel Nederland 2.000 kilometer aan dijken en 400 sluizen en gemalen. In het opgestelde jaarbericht 2023 van de Alliantie HWBP is te lezen hoe er hard is doorgewerkt aan de uitvoering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Hierin wordt verteld over de resultaten (opgave en financiën), samenwerking, innovatie, duurzaamheid en de ontwikkeling van de lerende alliantie HWBP.

<https://hoogwaterbescherming.foleon.com/jaarbericht/2023/>

Het samenwerken gebeurt in de Alliantie HWBP waarin HHNK één van de deelnemers is met een eigen opgave, maar ook met gedeelde alliantieprincipes:

- Best for program: we handelen uit collectief belang
- Solidair: we zijn gelijkwaardig en samen verantwoordelijk
- Rolzuiver: we zijn rolzuiver in het belang dat we behartigen
- Transparant: we zijn open naar elkaar
- Voorspelbaar en verrassingsvrij: we maken risico's en issues bespreekbaar
- Betrouwbaar: we komen afspraken na

Inhoudsopgave

Toelichting voorpagina	Inhoudsopgave	2
1	Inleiding	4
1.1	Algemeen	4
1.2	Landelijke ontwikkelingen	4
2	Stand van zaken	6
2.1	HWBP-2	6
2.1.1	Markermeerdijken	6
2.1.2	Durgerdam	8
2.2	HWBP	10
2.2.1	Den Oever – Den Helder	10
2.2.2	Wieringermeerkering (Haukesschutsluis)	11
2.2.3	Samenwerken aan Kunstwerken	11
2.2.4	Schellingwoude	12
2.2.5	Monnickendam	13
2.2.6	Den Helder (Havendijk en Helderse Zeewering)	13
2.2.7	Katwoude	16
3	Programmarisico's	17
4	Scope, tijd en geld	18
4.1	HWBP-2	18
4.1.1	Scope	18
4.1.2	Tijd	18
4.1.3	Geld	19
4.2	HWBP	20
4.2.1	Scope	20
4.2.2	Tijd	21
4.2.3	Geld	21
4.2.4	Project gebonden eigen bijdragen	23

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Programma's HWBP-2 en HWBP

Er wordt binnen HHNK uitvoering gegeven aan het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma in de vorm van het HWBP-2 en het HWBP programma. De maatregelen vanuit de toetsrondes 2001 en 2006 zijn op het HWBP-2 programma geplaatst. De maatregelen uit de toetsrondes 2011 en 2017 zijn op het HWBP programma geplaatst. Voor elk geldt een eigen subsidieregeling met als grootste verschil dat de HWBP-2 projecten 100% subsidiabel zijn op basis van nacalculatie en de HWBP projecten voor 90% subsidiabel zijn op basis van voorcalculatie.

HWBP-2

HHNK heeft de opdracht gekregen om alle in de tweede toetsronde afgekeurde primaire waterkeringen uiterlijk in het jaar 2019 te laten voldoen aan de veiligheidsnormen. Voor de Markermeerdijken geldt een uitzondering. Deze moeten in het jaar 2027 voldoen aan de veiligheidsnormen. Binnen het HWBP-2-project Markermeerdijken worden enkele stukken dijk welke in een latere toetsronde zijn afgekeurd meegenomen. Deze zogenoemde koppelstukken vallen echter onder de HWBP-subsidieregeling.

HWBP

Het doel van het HWBP is om in 2050 alle primaire keringen aan de gestelde veiligheidsnormen te laten voldoen, waarbij benodigde versterkingen op een sobere en doelmatige wijze hebben plaatsgevonden:

- Sober: alleen de kosten van maatregelen die daadwerkelijk bijdragen aan het behalen van de veiligheidsnorm komen voor subsidie in aanmerking.
- Doelmatig: de totale kosten van een primaire waterkering gedurende de gehele (resterende) levensduur dienen in ogenschouw te worden genomen.

Het HWBP is gericht op primaire keringen die sinds de derde toetsronde zijn afgekeurd. Het HWBP is een voortrollend programma. Dit houdt in dat het programma ieder jaar voor de navolgende zes jaren wordt geactualiseerd. Ook dienen elke twaalf jaar alle keringen opnieuw te worden getoetst.

Uitgangspunten bij de subsidieverlening zijn:

- Beschikking van de subsidie vindt per projectfase plaats inclusief (tijds-)risico's.
- Na het moment van beschikking is het waterschap volledig risicodragend.
- Voorfinancieringskosten evenals beheer- en onderhoudskosten zijn niet subsidiabel.

1.2 Landelijke ontwikkelingen

Terugblik

De Alliantie HWBP bestaat uit de 21 waterschappen en Rijkswaterstaat die er gezamenlijk voor staan om er voor te zorgen dat in 2050 alle primaire keringen aan de norm voldoen. Ook de financiering van het HWBP wordt gezamenlijk door de 21 waterschappen en het Rijk opgebracht. De Programmadirectie HWBP (PD HWBP) ziet toe op de uitvoering van de subsidieregeling HWBP en ondersteunt de projecten door middel van zogenoemde begeleidingsteams.

Elk jaar past de PD HWBP de bestaande landelijke planning aan en voegt een nieuw jaar aan de programmering toe. Het programma loopt voor een periode van zes jaar en geeft een doorkijk naar de daaropvolgende zes jaar. Het afgelopen triaal heeft het Programmabestuur HWBP de kadernota 2026-2037 vastgesteld. In de kadernota worden de uitgangspunten en spelregels voor het opstellen van het voortrollende programma vastgelegd.

In de kadernota wordt uitgegaan van twee scenario's: één waarbij voor nieuwe projecten alleen de verkenningsfase wordt geprogrammeerd en één waarbij geanticipeerd wordt op het beschikbaar komen van extra budget vanuit de waterschappen en het Rijk vanaf 2028. Ook wordt inzichtelijk gemaakt hoe het programma eruitziet als alleen projecten met volledige financiële dekking (dus verkenning, planuitwerking en realisatie) in het programma worden opgenomen.

Vanwege de kostenstijgingen en vertragingen zal het ook dit jaar niet mogelijk zijn om binnen de bestaande uitgangspunten en (financiële) spelregels een programma op te stellen dat kan voorzien in de volledige behoefte van de deelnemers in de Alliantie HWBP.

Kaart behorende bij het HWBP Jaarbericht 2023

<https://hwbp.cartonext.nl>

Vooruitblik

De huidige financiële afspraken voor het HWBP zijn tot 2028 vastgelegd in de Waterwet. Herijking van deze afspraken is noodzakelijk om de opgave tot 2050 te kunnen realiseren. Dit vraagt om een wetswijziging die eind 2025 in gang moet worden gezet. In de huidige programmering wordt vanaf 2030 de financiële dekking van projecten nijpend. De komende twee jaar staan voor het landelijk HWBP, het Rijk en de (Unie van) waterschappen in het teken van het waar mogelijk aanscherpen van de omvang in km en bandbreedte in euro's van de versterkingsopgave, het in beeld brengen van beleidsmatige en bestuurlijke keuzes om de landelijke HWBP opgave te kunnen realiseren én het zoeken van mogelijkheden om te voorkomen dat projecten vanwege uitblijven van zekerheid over toekomstige financiële dekking stilgelegd worden. Het komende triaal wordt eveneens gewerkt aan het opstellen van concept programma 2026-2037.

2 Stand van zaken

In dit hoofdstuk wordt per lopend project binnen de beide programma's kort stilgestaan bij de belangrijkste gebeurtenissen van de afgelopen periode en wordt er ook vooruitgekeken naar de komende periode.

Modules Markermeerdijken¹

2.1 HWBP-2

2.1.1 Markermeerdijken

Terugblik

Project breed

- Eind maart heeft de Alliantie Markermeerdijken de modules 2, 3, 4 en de kunstwerken 9 en 15 'Dijk Veilig' opgeleverd en overgedragen aan HHNK. Het eerste deel van de in deze modules gelegen fiets-wanderverbinding is eveneens opgeleverd en overgedragen aan de provincie Noord-Holland zijnde de opdrachtgever. Vier andere kunstwerken (1 tot en met 4) bij het tussenwater te Hoorn zijn eerder dit traal al opgeleverd en overgedragen aan HHNK.
- In maart en april hebben er twee bedrijfsongevallen plaatsgevonden. Eén betrof een gekantelde vrachtwagen waarbij de chauffeur voor de zekerheid is afgevoerd naar het ziekenhuis. Het andere ongeval betrof een losgeschoten zandtransportleiding, waarbij één werknemer met letsel is afgevoerd naar het ziekenhuis en daar een dag is opgenomen. Beide collega's maken het weer goed. De ongevallen zijn gemeld bij de arbeidsinspectie. Intern zijn beide ongevallen al geëvalueerd en verbeterpunten benoemd.
- De PD HWBP heeft beoordeeld dat het dossier Zorgvuldig Doen 2018 voor beschikking in aanmerking komt. Een aantal onderdelen uit dit dossier zijn doorgeschoven en worden integraal beschouwd in het hernoemde dossier "Van C3b naar DTAB".

¹ Het project Markermeerdijken is opgedeeld in 15 modules (excl. Durgerdam) lopende van Hoorn tot aan Amsterdam, welke zijn ondergebracht in de deelgebieden Noord (1-4), Midden (5-10) en Zuid (11-15).

- De afhandeling van de overige wijzigingsdossiers is gestart. Eind maart vond een 'project start up' plaats waarin HHNK met de PD HWBP werkwijze heeft besproken voor de afhandeling van deze dossiers.

Noord (module 1-4)

- HHNK en de gemeente Hoorn hebben besloten om samen met een derde partij een oplossing te zoeken voor de verdeling van de kosten voor het meerwerk aan de familie van bruggen. In de tussentijd worden de werkzaamheden aan de bruggen voortgezet.

Midden (module 5-10)

- De damwand is geplaatst in module 6 en de weg is nu weer open.
- In module 10 wordt in de periode maart 2024 t/m februari 2025 voorbelasting aangebracht. Om de grond sneller op de juiste sterkte te krijgen, wordt hier verticale drainage toegepast.

Zuid (module 11-15)

- In polder Katwoude, module 11 en 12 (HWBP-2) en 11a en 12a (nHWBP), vorderen de werkzaamheden om de werkbaan op te spuiten gestaag. Deze werkzaamheden zullen naar verwachting in het tweede triaal worden afgerond. Om de omwonenden tegemoet te komen voor eventueel zandoverlast wordt de bewoners aangeboden om de auto's, ramen en zonnepanelen te laten wassen.

Werkzaamheden polder Katwoude

- Begin april heeft een informatieavond plaatsgevonden in polder Katwoude. Op deze avond zijn de genodigden geïnformeerd over het opleverontwerp en de bijbehorende werkzaamheden voor de afbouw van de nieuwe dijk.
- Begin april is in module 13 de weg en het fietspad geasfalteerd.
- Eind februari vond een informatieavond plaats voor de bewoners van module 14 waar toelichting werd gegeven over de voor hen van belang zijnde onderwerpen, zoals de planning, het grondbeleid, monitoring van de dijk en de zachte land-waterovergangen.
- Het vooronderzoek voor de Pilot Ecologische vergroening van de steenbekleding te Uitdam is afgerond. Het twee jaar durende vooronderzoek heeft laten zien dat met actieve vergroeningsmaatregelen de steenbekleding aanzienlijk sneller begroeid raakt dan zonder deze

maatregelen. Daarbij is ook onderzoek gedaan met betrekking tot de wijze van inwassen en inzaaien. Dit vooronderzoek is in samenspraak met een betrokken afvaardiging van bewoners uitgevoerd. HHNK volgt het advies uit dit vooronderzoek om de vergroeningsmaatregelen toe te passen in de aanleg van de steenbekleding van Uitdam. Het besluit hierover is in samenspraak met de provincie Noord-Holland gemaakt.

- In module 15 is dit trial gestart met de werkzaamheden bij het zuidelijk deel van deze module, bij het Kinselmeer. Voor doorgaand verkeer wordt als eerste het stuk dijk bij het Kinselmeer afgemaakt. Hierdoor wordt het verkeer weer mogelijk tussen Durgerdam en Marken. De verwachting is dat de werkzaamheden aan het zuidelijk deel van module 15 tot het einde van dit jaar duren.

Vooruitblik

Project breed

- Nu de werkzaamheden in de modules van deelgebied Noord nagenoeg zijn afgerond, worden de deelgebieden Noord, Midden en Zuid geïntegreerd in één gezamenlijk projectteam.
- Het besluit van de minister over de meekoppelkansen 'Zachte land-waterovergangen (ZLW)', wordt verwacht in het tweede trial. Hiervoor wordt een ontwerpessie ingepland met de provincie Noord-Holland waarin de (on)mogelijkheden tot aanpassingen van het voorliggende ontwerp nader worden besproken.
- In het volgende trial worden de resultaten van het terugkerende Dijkenpanel onderzoek gedeeld.

Noord (module 1-4)

- Eind april wordt het tweede gedeelte van het stadsstrand door de gemeente Hoorn vervroegd in gebruik genomen.

Midden (module 5-10)

- -

Zuid (module 11-15)

- Communicatie rondom damwanden polder Katwoude
- Voor module 14 wordt het ontwerp opgestart met daarop de inrichtingselementen, zoals steigers en binnendijkse trappen.

2.1.2 Durgerdam

Sinds 2017 werkt HHNK intensief samen met de gebiedspartners gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland en het dorp Durgerdam. De gestelde veiligheidsopgave is hiervoor de aanleiding. Er heeft nader onderzoek plaatsgevonden van de informatie uit de langjarige reeks metingen naar de autonome vervormingen aan de huizen in combinatie met onderzoek naar de impact van de beoogde werkzaamheden. Dit heeft begin 2020 tot de conclusie geleid dat de beoogde werkzaamheden nabij de woningen een te groot risico zouden vormen. De plannen bleken tot dan toe niet maakbaar.

Vervolgens is een nieuwe aanpak gedefinieerd, waarbij een knip is aangebracht tussen de aanloop van 2017 tot nu toe (spoor 1), de weg naar voren tot 2035 (spoor 2) en de periode daarna (spoor 3). In spoor 1 wordt toegewerkt naar een verantwoording, afronding en afrekening van de werkzaamheden tot nu toe. In spoor 2 wordt de opgave herijkt met een ontwerphorizon tot 2035 en de daarbij passende maatregelen. In spoor 3 vindt de uitwerking van afspraken plaats voor een mogelijke herprogrammering na 2035.

Met de Programmadirectie HWBP (PD HWBP) is afgesproken dat de drie sporen als 'packagedeal' onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn.

Terugblik

- In januari zijn vanwege het daadwerkelijke hoge water zandzakken geplaatst, zoals in oktober 2023 nog was geoefend.
- De gemeente Amsterdam heeft funderingsonderzoek als pilot uitgevoerd bij een vijftal woningen.
- De concept verantwoordingsrapportage over spoor 2 is afgerond. Een eerste gesprek over de beeldvorming van subsidiabiliteit van alle werkzaamheden (2017 t/m 2024) heeft plaatsgevonden met de PD HWBP.

Durgerdam

Vooruitblik

- Er wordt toegewerkt naar de afronding van de verantwoordingsrapportages en het maken van afspraken met de PD HWBP over de omvang van de subsidie. Daarna kan ook de verdere afronding van het project en overdracht naar de beheerorganisatie binnen HHNK in gang worden gezet .
- Er vind nadere afstemming met de gemeente Amsterdam plaats over hun verdere aanpak in het kader van het funderingsherstel.
- Ook vind nog een bijeenkomst plaats met de bewoners van Durgerdam over de vervolgaanpak.

2.2 HWBP

2.2.1 Den Oever – Den Helder

Terugblik

- In het eerste kwartaal van 2024 zijn de lopende onderzoeken naar de freatische lijn en stroomgeul afgerond. Hieruit volgt dat aanvullend dijkvakken niet aan de norm voldoen. Het gaat dan om dijkvakken welke momenteel geen deel uitmaken van de versterkingsopgave.
- Na het afronden van bovenstaande onderzoeken is het projectteam gestart met het afronden van de planuitwerkingsfase. Hiervoor diende een besluit te worden voorbereid over hoe om te gaan met de aanvullend afgekeurde dijkvakken.
- Voordat met het voorbereiden van dit besluit gestart kon worden, werd het project opnieuw geconfronteerd met nieuwe kennis welke mogelijk effect heeft op de scope. Het gaat om nieuwe informatie vanuit het BOI (Beoordelings- en Ontwerp Instrumentarium). In de ambtelijke stuurgroep is besloten om voordat de planuitwerkingsfase wordt afgerond, eerst een consequentie-analyse te doen naar het effect van deze nieuwe informatie op de scope. Dit leidt tot vertraging voor het project.

Aandachtsgebied Den Oever – Den Helder

Vooruitblik

- In het tweede kwartaal van 2024 maakt het projectteam inzichtelijk wat de nieuwe informatie vanuit het BOI betekent voor de projectscope.
- Aansluitend wordt een voorstel opgesteld met scenario's met de mogelijke aanpassingen van de scope op basis van onderzoeken naar de freatische lijn, de stroomgeul én de nieuwe informatie van het BOI.
- Op basis van de vastgestelde (nieuwe) projectscope zal het projectteam vervolgens de planuitwerkingsfase afronden en wordt het Projectbesluit opgesteld zodat dit aan het dagelijks bestuur ter besluitvorming kan worden aangeboden.

2.2.2 Wieringermeerkering (Haukesschutsluis)

Terugblik

- Er is door de portefeuillehouder Waterveiligheid een brief verstuurd richting de gedeputeerde van de provincie Noord-Holland met een kopie naar de wethouder van de gemeente Hollands Kroon. In deze brief wordt gevraagd om akkoord te gaan met het opstarten van het project 'Haukesschutsluis.' In dit project wordt gekeken naar zowel de meerwaarde van de sluis om deze te behouden en wordt ook onderzocht hoe tot een gezamenlijke business case gekomen kan worden. Beide partijen hebben een reactie op deze brief gegeven en gaan akkoord met het opstarten van het project. Het eerste ambtelijke gesprek heeft dan ook plaatsgevonden.
- Er is door de PD HWBP een uitspraak gedaan over de subsidiabiliteit van de Haukesschutsluis. Het deel dat betrekking heeft op de waterveiligheid en aangemerkt wordt als een ontwerpwijziging is subsidiabel. Dit heeft te maken met betonrot dat in de sluis zit. De exacte subsidiabele kosten zijn nog niet bekend, omdat dit ook o.a. afhankelijk is van het nieuwe prijspeil inclusief de raming die moet worden opgesteld.

Vooruitblik

- Provincie Noord-Holland, gemeente Hollands Kroon en HHNK gaan na welke belangen er zijn bij het vervangen van de Haukesschutsluis en wat de meerwaarde is om de sluis te vervangen op deze plek.
- Er worden aanvullende afspraken met de PD HWBP gemaakt hoe om te gaan met het deel dat nog gesubsidieerd gaat worden.

2.2.3 Samenwerken aan Kunstwerken

Op het Hoogwaterbeschermingsprogramma staan enkele honderden waterkerende kunstwerken in een primaire waterkering. Het is een uitdaging om al deze kunstwerken voor 2050 op te leveren. Om kennis te delen en de uitvoering aan te jagen, is in 2021 het innovatieproject Samenwerken aan kunstwerken gestart. De eerste resultaten zijn inmiddels opgeleverd. Het betreft een project van en voor alle waterschappen en RWS. HHNK vervult de trekkersrol.

Het jaar 2024 wordt het jaar van 'oogsten' voor het project Samenwerken aan Kunstwerken. De ambitie is om de transfer te maken van goede in- en overzichten (kennis, expertise, opgaven) naar concrete en realistische business cases waar waterschappen en RWS daadwerkelijk mee aan de slag (kunnen) gaan.

Terugblik

- Algemeen: het nieuwe begeleidingsteam vanuit de PD HWBP en het projectteam zijn periodiek constructief in gesprek, werken samen en denken mee.
- De interactieve kaart (www.samenwerkenaankunstwerken.nl) is gereed.
- Op de 10e landelijke Dijkwerkersdag is één van de deelsessies door het projectteam verzorgd.
- Er zijn enkele gesprekken met waterschappen en RWS gevoerd om (nog) meer kennis en ervaring(en) op te halen en om hen verder te betrekken bij de business cases.
- De ambtelijke ambassadeurs, medewerkers van relevante waterschappen en RWS zijn en worden waar wenselijk gevraagd betrokken te zijn en ingezet.
- Het kennisplatform is in de lucht, wordt gevuld en uitgebreid.
- Er is gestart met het opstellen van de roadmap Duurzame Kunstwerken, samen met de duurzaamheid-deskundigen van de PD HWBP.

Vooruitblik

- Het team richt zich op drie potentiële business cases, deze worden uitgewerkt in een voorstel en ter goedkeuring voorgelegd aan het MT van de PDHWBP.
- Komende maanden worden er meerdere gesprekken met de waterschappen en RWS gevoerd om (nog) meer kennis en ervaring(en) op te halen, hen verder te betrekken bij de business cases en hierin samen te werken met andere waterschappen om aan de slag te gaan.
- Opstellen eerste producten binnen de roadmap Duurzame Kunstwerken.
- Het kennisplatform verder aanvullen en uitbreiden.
- De ambtelijke ambassadeurs, medewerkers van relevante waterschappen en RWS meer betrekken om projectsamenwerking te promoten en echt te realiseren.

2.2.4 Schellingwoude

Terugblik

- Het ingediende plan van aanpak deel 1 (90% versie) is voorzien van een SSK-raming en een met de PD HWBP afgestemde planning.
- Vanuit omgevingsmanagement zijn de geplande producten opgeleverd, te weten: stakeholderanalyse, communicatie en participatie, gebiedsscan, voorstel tot ambtelijk en bestuurlijke overlegstructuur.

Schellingwouderdijk

Vooruitblik

- Als de laatste details (verantwoording uren) gereed zijn, zal het plan van aanpak deel 1 worden vastgesteld door de PD HWBP.
- Het voorlopig toets oordeel wordt eind april 2024 verwacht, op basis daarvan volgt een go/no go voor het project.

2.2.5 Monnickendam

Terugblik

- In het GS-besluit op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft GS, naar aanleiding van het advies van de commissie m.e.r., HHNK verzocht om eerst de veiligheidsopgave te preciseren alvorens een VKA te kiezen. Het projectteam heeft aan het Adviesteam Dijkontwerp (ADO) gevraagd om te adviseren over de mogelijkheid om een robuust VKA te kiezen in relatie tot het advies van de commissie m.e.r. en het besluit van GS. ADO ziet op basis van de nieuwe beoordelingssystematiek (LBO2) eveneens mogelijkheden tot aanscherping en dringt aan op het uitvoeren van meerdere aanvullende analyses op basis van de nieuwe beoordelingssystematiek (LBO2). Dit leverde discussie op omdat het direct raakt aan de uitgangspunten van een lopend project en omdat LBO2 nog in ontwikkeling is. Er is besloten om een verkennende analyse te doen naar de effecten van LBO2 op de veiligheidsopgave. Deze analyse wordt naar verwachting in april 2024 afgerond. Parallel is het proces om te komen tot een VKA met omgevingspartners doorlopen.

- Het projectteam heeft samen met diverse omgevingspartners in meerdere ontwerp ateliers de stappen doorlopen om te komen tot een voorkeursalternatief. Op dit moment wordt de nota Voorkeursalternatief opgesteld. Hierin wordt, in lijn met het GS-besluit op de NRD, het alternatief kruinverlaging als vierde kansrijk alternatief beschouwd.
- Door de afdeling Waterveiligheid & Wegen is een memo naar de ambtelijke stuurgroep en het projectteam gestuurd waarin het diverse argumenten noemt waarom kruinverlaging voor hen een onwenselijke oplossingsrichting is. Het projectteam heeft deze argumenten meegenomen in de afweging om te komen tot een VKA en dit opgenomen in de nota Voorkeursalternatief. In de besluitvorming zal het dagelijks bestuur van HHNK gevraagd worden om hier een keuze in te maken.
- Het projectteam is gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van een subsidieaanvraag voor de planuitwerkingsfase.

Vooruitblik

- De verkennende analyse naar mogelijke aanscherping van de veiligheidsopgave wordt afgerond en het effect hiervan op het project wordt in de komende periode bepaald. Vooralsnog is de verwachting dat de veiligheidsopgave blijft bestaan.
- De nota Voorkeursalternatief en het door het dagelijks bestuur te nemen besluit om het voorkeursalternatief vast te stellen worden voorbereid door het projectteam.
- Het projectteam gaat verder met het voorbereiden van een subsidieaanvraag voor de planuitwerkingsfase van het project Monnickendam Zeedijk.

2.2.6 Den Helder (Havendijk en Helderse Zeewering)

Het dijktraject rondom Den Helder is in drie deelgebieden afgekeurd: Helderse Zeewering, Havendijk en de Koegraszeedijk. De drie deelgebieden sluiten geografisch niet op elkaar aan. De inrichting, gebruik, omgeving en veiligheidsopgave verschillen sterk per deelgebied. De urgentie in de deelgebieden Helderse Zeewering en Havendijk is hoog. Die van de Koegraszeedijk ligt lager. Dit leidt tot een verschil in aanpak, risico's en planning van de dijkversterkingen. Om deze reden is gekozen om de drie deelgebieden als afzonderlijke projecten op te pakken. De Helderse Zeewering en de Havendijk Den Helder staan apart geprogrammeerd op het landelijk HWBP. Dit geldt niet voor

de Koegraszeedijk, hiervoor wordt eerst nog een aanvullende analyse uitgevoerd om de waterveiligheidsopgave te bepalen.

Terugblik Havendijk Den Helder

- De beschikking van de subsidieaanvraag voor de verkenningsfase van de dijkversterking van de Havendijk heeft in februari plaatsgevonden.
- Op 31 januari is er een duurzaamheidssessie voor de Havendijk georganiseerd waarbij de Port of Den Helder ook aanwezig was. In het verslag zijn de ambities, kansen en acties vastgelegd voor de dijkversterking. Duurzaamheid geldt als een van de speerpunten voor dit project.

Duurzaamheidssessie

- De mogelijke oplossingsrichtingen om de Havendijk te versterken zijn in beeld en worden nu nader uitgewerkt om te komen tot kansrijke oplossingen om de dijk te versterken.
- De Havendijk ligt, zoals de naam al doet vermoeden, in de haven van Den Helder. De samenwerking met de Port of Den Helder (PoDH) is goed ingeregeld. Het IPM-team werkt maandelijks een dag samen op het kantoor van de PoDH om af te stemmen over het project. In april is de directeur van de Port of Den Helder vertrokken en vervangen.
- De samenwerking met het Maritiem Cluster verloopt voorspoedig. De versterking van de dijk kan als een vliegwiel voor de gebiedsontwikkeling van het Maritiem Cluster in de toekomst gaan werken

Vooruitblik Havendijk Den Helder

- Er staan diverse gesprekken gepland met de PoDH en de gemeente Den Helder om te komen tot een Samenwerkovereenkomst (SOK). Deze SOK is noodzakelijk voor het realiseren van de meekoppelkansen - de verbreding van de kade - aan het Nieuwe Diep. De SOK zal naar verwachting begin 2025 samen met het voorkeursalternatief bestuurlijk worden vastgesteld.
- De kansrijke oplossingen om de dijk te versterken worden uitgewerkt. Uit deze kansrijke oplossingen wordt het voorkeursalternatief gekozen.

Terugblik Helderse Zeewering

- De beschikking van de subsidieaanvraag voor de verkenningsfase van de dijkversterking van de Helderse Zeewering heeft in februari plaatsgevonden.
- De gehele Helderse Zeewering is afgekeurd op één faalmechanisme 'bezwinden asfaltbekleding door ontstaan S-profiel door golfterugtrekking', kortweg ASP. Dit betekent dat de asfaltbekleding

aan de buitenzijde van de dijk niet voldoet en versterkt moet worden. Dit is een nieuw faalmechanisme. Samen met de landelijke experts op het gebied van asfaltbekleding zijn de bouwstenen (manieren waarop je de dijk kan versterken) bepaald. Eind februari heeft HHNK een presentatie gegeven bij de PD HWBP om onze kennis te delen over dit nieuwe faalmechanisme.

- Naast de bouwstenen zijn ook de mogelijke oplossingen voor de Helderse Zeewering uitgewerkt. Deze worden nu verder ontwikkeld tot kansrijke oplossingen om de dijk te versterken.
- Op 18 januari heeft de duurzaamheidssessie voor de Helderse Zeewering plaatsgevonden. In het verslag zijn de ambities, kansen en acties vastgelegd voor de dijkversterking. Duurzaamheid geldt als een van de speerpunten voor dit project.
- Op 1 februari heeft de bewonersavond plaatsgevonden in het verenigingsgebouw van het Huisduiner Belang. Er waren veel geïnteresseerde bewoners aanwezig. De sfeer was goed en er was voldoende tijd om de bewoners uit te leggen wat het project inhoudt en hun vragen te beantwoorden.

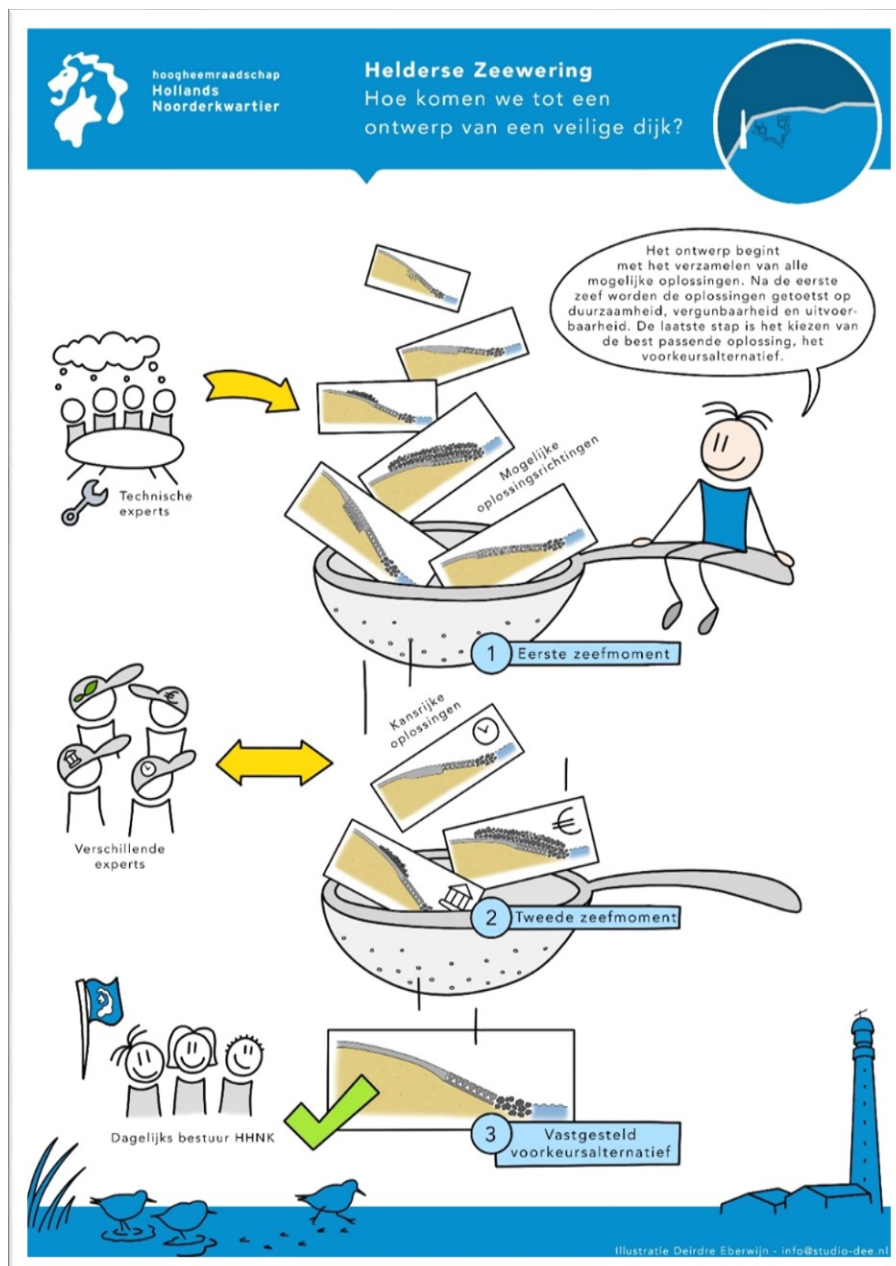

Bewonersavond

- In het kader van kennisuitwisseling zijn enkele leden van het projectteam op bezoek geweest bij Wetterskip Fryslân op 3 april. Daar wordt op dit moment onderzoek gedaan naar de stevigheid van asfalt op de Lauwersmeerdijk. Deze kennis gebruiken we om het ontwerp van de Helderse Zeewering aan te scherpen.

Vooruitblik Helderse Zeewering

- In samenwerking met de landelijke experts worden de kansrijke oplossingen voor de dijk verder uitgewerkt. Uit deze kansrijke oplossingen wordt het voorkeursalternatief gekozen.

Het te doorlopen proces tot een ontwerp van een veilige dijk

2.2.7 Katwoude

Terugblik

- De realisatie van Katwoude module 11a en 12a is voortvarend gestart.
- De vaststellingsrapportage van de planuitwerkingsfase Katwoude 11a/12a/12b is in gediend.

Vooruitblik

- We verwachten de vaststellingsbeschikking van de planuitwerkingsfase Katwoude in het tweede trial van dit jaar.
- Er wordt ingezet op het maken van nadere afspraken met de provincie Noord-Holland ten aanzien van module 12b Nieuwedam.

3 Programmarisico's

Risicomanagement is een doorlopend proces, waarbij het risicodossier van beide programma's binnen de projecten en over de projecten heen continu wordt bewaakt. In onderstaande tabel zijn de project overstijgende toprisico's opgenomen. Het betreffen investeringsrisico's waarbij als het risico zich mocht voordoen dit veelal zal leiden tot hogere kapitaallasten na afronding van de projecten. In dit geval zullen de financiële gevolgen hiervan worden verwerkt in het meerjarenperspectief.

HWBP-2

Ten opzichte van de voorgaande rapportage zijn er geen wijzigingen. De afhandeling van de ter discussie staande dossiers is inhoudelijk complex, maar ambtelijk verlopen de gesprekken met de PD HWBP in goed harmonie.

4 Scope, tijd en geld

4.1 HWBP-2

4.1.1 Scope

De totale opgave van de onder het HWBP-2 te versterken aantal kilometers dijk is 100,73 km. Deze scope is uitgebreid met enkele HWBP-koppelstukken, waardoor de totale scope van 105,28 km bedraagt. Hiervan is inmiddels 71,82 km afgerond. Module 1 (Hoorn Schouwborg = 540m) is toegevoegd als afgerond.

Tabel 1: Prognose van de kilometers te versterken dijk lengte.

HWBP 2 nr.	Naam project	Dijklengte T3-2023 (km)	Dijklengte T1-2024 (km)	Verschil (km)
Diverse	Afgeronde projecten	70,47	70,47	-
W2-004	Markermeerdijken	30,26	30,26	-
	Scope HWBP-2	100,73	100,73	-
Extra scope				
Diverse	Afgeronde meekoppelkansen (o.a. Koegraszeedijk, WZDT)	1,35	1,35	-
HWBP	Markermeerdijken: koppelstuk Durgerdam	0,65	0,65	-
HWBP-2	Durgerdam	1,00	1,00	-
HWBP	Markermeerdijken: koppelstukken Kinselmeer en Barnegat	1,55	1,55	-
	Totaal scope	105,28	105,28	-

4.1.2 Tijd

In de onderstaande tabel wordt aangegeven wanneer wordt verwacht dat de projecten gereed zijn, dat wil zeggen dat de veiligheid op orde is. Er wordt een probabilistische (de meest waarschijnlijke uitkomst) planning gehanteerd. Dit betreft de meest waarschijnlijke uitkomst waarbij de (tijds-) risico's zijn doorgerekend in de planning. Hiermee wordt aangesloten bij de wijze waarop de PD HWBP rapporteert over de planning aan de Tweede Kamer.

Tabel 2: Planning 'Veiligheid op orde' geeft een overzicht van mijlpalen per project in de tijd.

HWBP 2 nr.	Naam project	Dijk veilig T3-2023	Dijk veilig T1-2024	Verschil (maanden)
W2-004	Markermeerdijken	Juni-27	Juni-27	-

4.1.3 Geld

De programmaraming HWBP-2 geeft de geprognosticeerde uitgaven per project in totalen weer.

Tabel 3: Raming

HWBP-2 nr.	Naam project	Raming T3-2023 (x € 1 mln.)	Raming T1-2024 (x € 1 mln.)	Vershil (x € 1 mln.)
Diverse	Afgeronde projecten	553,5	553,5	-
W2-004	Markermeerdijken	793,9	793,9	-
	MMD Fase 0	1,6	1,6	-
	MMD Dijk op Veen	3,0	3,0	-
	Durgerdam	6,5	6,5	-
	Totaal	1.358,5	1.358,5	-

De dekking (financiering) van de projecten is als volgt:

Tabel 4: Financiering projecten.

HWBP-2 nr.	Naam project	Raming T1-2024 (x € 1 mln.)	Bijdragen van derden (x € 1 mln.)	Koppel stukken HWBP (x € 1 mln.)	Bijdrage HHNK (x € 1 mln.)	Subsidie HWBP-2 (x € 1 mln.)
Diverse	Afgeronde projecten	553,5	16,5	4,9	7,9	524,2
W2-004	Markermeerdijken	793,9	-	22,7	14,6	756,6
	MMD Fase 0	1,6	-	-	0,6	1,0
	MMD Dijk op Veen	3,0	-	-	-	3,0
	Durgerdam	6,5	0,1	2,3	0,3	3,8
	Totaal	1.358,5	16,6	29,9	23,4	1.288,6

Programmakrediet HWBP-2

Op 22 februari 2023 heeft het CHI ingestemd met het ophogen van het totale programmakrediet voor investeringsuitgaven met € 120 miljoen (22.0936493). Het totale beschikbare krediet betreft hierdoor € 1.305,6 miljoen. Hiervan is € 1.209,3 miljoen uitgegeven inclusief de openstaande verplichtingen.

De afgegeven totale financiële raming van € 1.358,5 miljoen bestaat met name uit investeringsuitgaven, maar bevat ook exploitatie-uitgaven welke jaarlijks direct in het HHNK-resultaat worden verantwoord. Het verstrekte krediet geldt echter alleen voor het doen van investeringsuitgaven, waardoor de totale financiële raming en het verstrekte krediet niet 1-op-1 met elkaar zijn te vergelijken.

4.2 HWBP

4.2.1 Scope

Als basis voor de scope gelden de stukken zoals de jaarlijkse aanmeldingen bij de PD HWBP, de afgegeven beschikkingen en de gewijzigde scopes in de officiële stukken. Bij de start van het programma was een veiligheidsopgave van 107,7 km aan dijkvakken met in totaal 61 kunstwerken voorzien. Door nadere analyses is de daadwerkelijke versterkingsopgave lager vastgesteld.

Tabel 5: Kilometers en aantallen onderhanden werk HWBP.

HWBP nr.	Naam project	Dijklengte in km	Aantal kunstwerken
3O	Den Oever-Den Helder	12,989	-
3E	Wieringermeer-kering	-	1
3AG	Katwoude 11a/12a	2,800	-
3AF	Katwoude 12b	0,286	-
3AD	Monnickendam Zeedijk	3,887	-
3AC	Monnickendam Binnenstedelijk	1,768	-
3AE	Schellingwoude	2,127	-
3L	Helderse Zeewering	5,271	-
3Z	Havendijk Den Helder	0,959	-
33T	Samenwerken aan Kunstwerken	-	-

Op dit moment wordt er gewerkt aan negen dijkversterkingsprojecten, met een scope van iets meer dan 30 km aan dijkvakken en zes kunstwerken. Het tiende project Samenwerken aan Kunstwerken betreft een landelijk innovatieproject met kennisuitwisseling en onderlinge samenwerking als doel, waarin HHNK een trekkersrol vervult.

Er zijn koppelstukken welke formeel deel uitmaken van de totale HWBP-opgave, maar waarbij de rapportage over tijd en geld is meegenomen in paragraaf 4.1 over het HWBP-2. De koppelstukken zijn daar in tabel 1 opgenomen. In tabel 5 zijn alle lopende HWBP-projecten opgenomen exclusief de koppelstukken.

4.2.2 Tijd

In onderstaande tabel zijn de fases waarin de projecten zich bevinden aangegeven.

Tabel 6: Overzicht van de mijlpalen per project in de tijd.

HWBP nr.	Naam project	Verkenning ->	Planuitwerking ->	Realisatie ->
3O	Den Oever-Den Helder			
3E	Wieringermeerkering			
3AG	Katwoude 11a/12a			
3AF	Katwoude 12b			
3AD	Monnickendam Zeedijk			
3AC	Monnickendam Binnenstedelijk			
3AE	Schellingwoude			
3L	Helderse Zeewering			
3Z	Havendijk Den Helder			

Toelichting

De realisatie van het project Katwoude 11a/12a is door de Alliantie Markermeerdijken gestart. Zoals in voorgaande rapportage gemeld, lopen de projecten Den Oever-Den Helder en Monnickendam Zeedijk vertragingen op in de huidige fase. Het project Wieringermeerkering (Haukesschutsluis) is dit traal van haar 'on hold' status afgekomen.

4.2.3 Geld

Het uitgangspunt bij de financieringsregeling HWBP is dat per projectfase een beschikking (= financieel kader) wordt aangevraagd op basis van voorcalculatie. Het financieel kader wordt voor 90% gedekt door subsidie van de PD HWBP en 10% komt voor rekening van het waterschap. Projecten met het label 'Innovatief' worden 100% gedekt door de PD HWBP én vindt plaats op basis van nacalculatie. Binnen HHNK is het project Samenwerken aan Kunstwerken gedefinieerd als een 'Innovatief' project.

Bij de financieringsregeling 90/10 is afgesproken dat de partij die het risico kan beheersen in beginsel ook het risico draagt. Op enkele exogene risico's en de aanbestedingsresultaten na, komen de in een projectfase opgetreden risico's dus direct ten laste van HHNK. Dit geldt ook voor meevallers, waarbij deze ten alle tijden beschikbaar blijven voor toekomstige HWBP projectfases.

Programmakrediet HWBP

Bij de start van de HWBP opgave is een ruime berekening gemaakt waarbij een geraamd bedrag van ruim € 850 miljoen naar voren kwam. Hierbij was echter sprake van een zeer instabiele scope. Deze instabiele scope is de reden geweest om niet in één keer voor de gehele opgave krediet aan te

vragen. Het tot nu toe beschikbaar gestelde krediet ligt voor de HWBP-projecten op € 120,3 miljoen. Dit bedrag is door verschillende besluiten van het Algemeen bestuur tot stand gekomen.

Het verstrekte krediet is op dit moment afdoende voor de werkelijke uitgaven en aangegane verplichtingen van de afgeronde en lopende projecten. Het voornemen is om in 2024 een voorstel tot aanvullend krediet op te stellen om rechtmatig verplichtingen te kunnen blijven aangaan. De afgegeven prognoses van de uitgaven per project zijn hiervoor de leidraad.

Tabel 7: Onderstreepte cijfers betreffen significante mutaties ten opzichte van voorgaande periode.

HWBP nr.	Naam project	Financieel kader (100%) (x € 1.000)	Prognose T3-2023 (x € 1.000)	Prognose T1-2024 (x € 1.000)
3S	Koppelstuk MMD (verkenning + realisatie)	25.266	25.266	25.364
3R	Koppelstuk Durgerdam (verkenning)	Nog niet beschikt	2.316	2.418
3O	Den Oever-Den Helder (planuitwerking)	4.306	4.778	<u>5.158</u>
3E	Wieringermeerkering (verkenning)	1.712	1.754	1.757
3AA	Katwoude 11a/12a/12b (planuitwerking)	3.357	2.822	<u>3.160</u>
3AG	Katwoude 11a/12a (realisatie)	55.598	56.703	<u>59.139</u>
3AD	Monnickendam Zeedijk (verkenning)	2.295	3.208	3.292
3AC	Monnickendam Binnenstedelijk (verkenning)	375	382	382
3AE	Schellingwoude (verkenning)	Nog niet beschikt	1.968	1.968
3L	Helderse zeewering (verkenning)	1.252	1.500	<u>1.252</u>
3Z	Havendijk Den Helder (verkenning)	2.080	2.080	2.080
33T	Samenwerken aan Kunstwerken	3.000	3.000	3.000
	Subtotaal	99.241	105.777	108.970
-	Som van afgeronde projecten en/of projectfasen	40.873	34.914	34.851
	Totaal	140.114	140.691	143.827

Voor de in tabel 7 opgenomen prognose eindstand zijn nog niet alle verplichtingen aangegaan. Daar waar er voor de betreffende projectfase nog geen beschikking is afgegeven, is in tabel 7 nog geen financieel kader opgenomen.

Toelichting

Den Oever-Den Helder (planuitwerking)

- De planning en kosten lopen aanzienlijk uit door het moeten uitvoeren van aanvullende onderzoeken waarvan de uitkomsten (mogelijk) tot extra scope in de huidige en/of volgende projectfase zullen leiden.

Katwoude 11a/12a/12b (planuitwerking)

- In de afgegeven prognose is rekening gehouden met eventuele werkzaamheden die samenhangen met de (verdere) planuitwerking van module 12b, Nieuwedam te Katwoude.

Katwoude 11a/12a (realisatie)

- De afgegeven prognose is gestegen als gevolg van het toepassen van de verwachte indexeringen. Daar waar de totale uitgaven boven de 100% beschikking (= financieel kader) uitkomen als gevolg van de indexeringen, zal in overleg worden gegaan met de PD HWBP over eventuele extra subsidie.

Helderse zeewering en Havendijk Den Helder (verkenning)

- Voor beide projecten is de subsidiebeschikking ontvangen. Beide prognose zijn gelijk gesteld aan de subsidiebeschikking.

4.2.4 Project gebonden eigen bijdragen

Op grond van afspraken in het Bestuursakkoord Water en de formele vastlegging daarvan in de Waterwet is een belangrijk onderdeel van de financiering van het HWBP dat de projectwaterschappen op basis van voorcalculatie 90% subsidie² ontvangen en zelf een Project Gebonden Eigen Bijdrage (PGEB) van 10% van de subsidiabele uitgaven dragen.

Recente besluitvorming³ binnen de UvW en het Programmabestuur HWBP heeft er toe geleid dat de waterschappen het verschil tussen de daadwerkelijke PGEB en de beoogde PGEB van 10% inzichtelijk dienen te maken in een openbaar document richting het eigen algemeen bestuur en daarmee ook richting andere partners in de alliantie.

Vanuit de afgeronde HWBP-projectfases binnen HHNK over de periode 2014-2023 is een totaalbedrag van € 6,1 miljoen geoormerkt als beschikbaar voor lopende en toekomstige HWBP-projectfases binnen HHNK. Dit bedrag valt onder de beoogde PGEB van 10% en betreft het verschil tussen de werkelijke uitgaven van de afgeronde projectfases en de bijbehorende subsidievaststellingen. Van het totaalbedrag is tot nu toe € 3,4 miljoen opgenomen in de hiervoor bestemde reserve genaamd *HWBP-projecten*⁴ en is de resterende 2,7 miljoen extracomptabel geoormerkt.

² 50% Rijk + 40% solidariteitsbijdrage van alle waterschappen

³ Ledenbrief Unie van Waterschappen (24.0303741)

⁴ Jaarstukken HHNK 2023 (23.1076350)